

Centar za građansko obrazovanje
Centre for Civic Education

**POČASNA
DRŽAVLJANSTVA**
kako se i
kome dodjeljuju?

Podgorica, 2015.

POČASNA DRŽAVLJANSTVA

kako se i kome dodjeljuju?

Podgorica, 2015.

Počasna državljanstva – kako se i kome dodjeljuju?

Izdavač:

Centar za građansko obrazovanje (CGO)

Za izdavača:

Daliborka Uljarević

Biblioteka

Ljudska prava

Autorke:

Mira Popović

Svetlana Pešić

Dizajn i produkcija:

Centar za građansko obrazovanje (CGO)

Lektura i korektura:

Centar za građansko obrazovanje (CGO)

ISBN 978-86-85591-63-1

COBISS.CG-ID 28310800

SAŽETAK

Centar za građansko obrazovanje (CGO) je, u okviru potprograma *Jednake mogućnosti*, u dva navrata – u avgustu 2013. i u julu 2015. – prikupljaо informacije o spisku lica koja su shodno Zakonу o državljanstvu dobila tzv. počasna državljanstva, a sa ciljem da učini ove podatke javnim i doprinese praksi njihovog redovnog objavlјivanja. CGO cijeni da crnogorska javnost treba da zna koja su lica stekla crnogorsko državljanstvo na osnovu posebnih zasluga, kao i na osnovu kojih tačno zasluga.

Koliko je potrebno učiniti Crnu Goru interesantnom destinacijom za inostrane investicije, toliko je važno ne rizikovati bilo koji vid diskreditacije države zbog načina dodjeljivanja ovog vida državljanstava. Takođe, davanje počasnih državljanstava kontraverznim licima direktno šteti ne samo državi Crnoj Gori već i onim licima koja su ta državljanstva dobila na osnovu nespornih zasluga.

KO MOŽE BITI CRNOGORSKI DRŽAVLJANIN/KA?

Crnogorski zakonodavni okvir je, u pogledu načina i uslova sticanja crnogorskog državljanstva, restriktivan.

Zakon o crnogorskom državljanstvu¹ u članu 4 propisuje da se «crnogorsko državljanstvo stiče: 1) *porijeklom*; 2) *rođenjem na teritoriji Crne Gore*; 3) *prijemom*; 4) *po međunarodnim ugovorima i sporazumima*.

Porijeklom crnogorsko državljanstvo stiče dijete čija su oba roditelja u trenutku njegovog rođenja crnogorski državljeni; čiji je jedan roditelj u trenutku rođenja djeteta crnogorski državljanin, a rođeno je u Crnoj Gori; čiji je jedan roditelj u trenutku rođenja djeteta crnogorski državljanin, drugi je bez državljanstva ili nepoznatog državljanstva ili je nepoznat, a rođeno je na teritoriji druge države; čiji je jedan roditelj u trenutku rođenja djeteta crnogorski državljanin, a rođeno je na teritoriji druge države, ukoliko ostaje bez državljanstva². Dodatno, crnogorsko državljanstvo porijeklom stiče i dijete rođeno na teritoriji druge države, čiji je jedan roditelj u trenutku rođenja djeteta crnogorski državljanin, ako se do navršene 18. godine života podnese

---

1 Službeni list Crne Gore 13/08, 40/10, 28/11, 46/11, 20/14

2 Član 5, Zakon o crnogorskom državljanstvu

prijava za upis u matičnu knjigu rođenih i registar crnogorskih državljanina, a nema državljanstvo drugog roditelja; lice koje je navršilo 18 godina života, čiji je jedan roditelj crnogorski državljanin, a drugi je državljanin druge države, ako do navršene 23. godine života podnese zahtjev za upis u registar crnogorskih državljanina, a nema državljanstvo drugog roditelja; dijete u slučaju potpunog usvojenja, ako je jedan od usvojilaca crnogorski državljanin, a nema državljanstvo drugog usvojioca. Konačno, ako je dijete starije od 14 godina za sticanje crnogorskog državljanstva potreban je i njegov pristanak.³

Rođenjem na teritoriji Crne Gore crnogorsko državljanstvo stiče dijete rođeno ili nađeno na teritoriji Crne Gore, ako su oba roditelja nepoznata ili nepoznatog državljanstva ili bez državljanstva ili ako dijete ostaje bez državljanstva. Takvo dijete može izgubiti crnogorsko državljanstvo ako se do navršene 18. godine života utvrdi da su mu oba roditelja državljeni druge države ili da je dijete steklo, po bilo kom osnovu, državljanstvo druge države. Takođe, to dijete gubi crnogorsko državljanstvo na zahtjev oba roditelja, danom dostavljanja rješenja. Ako je dijete starije od 14 godina života, za gubitak crnogorskog državljanstva potreban je i njegov pristanak.⁴

Crnogorsko državljanstvo ***prijemom*** može steći lice, u skladu sa interesima Crne Gore, koje je podnijelo zahtjev i ispunjava sljedeće uslove: navršenih 18 godina; posjedovanje otpusta iz državljanstva druge države; u Crnoj Gori zakonito i neprekidno boravi 10 godina prije podnošenja zahtjeva za prijem u crnogorsko državljanstvo; u Crnoj Gori ima obezbijeđen smještaj i stalan izvor prihoda u iznosu koji mu omogućava materijalnu i socijalnu sigurnost; u Crnoj Gori i drugoj državi nije pravosnažno osuđeno na bezuslovnu kaznu zatvora u trajanju dužem od jedne godine za krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti ili su prestale pravne posljedice osude; ima znanje crnogorskog jezika u mjeri koja omogućava osnovnu komunikaciju; ne postoje smetnje iz razloga bezbjednosti i odbrane Crne Gore; izmirene dospjele poreske i druge zakonske obaveze. Uslov koji se odnosi na otpust iz državljanstva druge države se izuzima ako je lice bez državljanstva ili pruži dokaz da će po zakonu države čiji je državljanin izgubiti državljanstvo prijemom u crnogorsko državljanstvo, ili mu je odbijen zahtjev za otpust

---

³ Član 6, Zakon o crnogorskom državljanstvu

⁴ Član 7, Zakon o crnogorskom državljanstvu

iz državljanstva druge države zato što nije regulisalo vojnu obavezu u toj državi, pod uslovom da potpiše izjavu da se u slučaju sticanja crnogorskog državljanstva odriče državljanstva druge države.⁵ Zakon prepoznaće dodatne olakšice za crnogorske iseljenike i članove njihovih porodica do trećeg stepena, lica koja su u braku sa crnogorskim državljaninom, lica kojima je priznat status izbjeglice i lica bez državljanstva. *Odlukom o kriterijumima za utvrđivanje uslova za sticanje crnogorskog državljanstva prijemom*⁶ pojašnjavaju se kriterijumi koji važe za prijem u crnogorsko državljanstvo.

Crnogorsko državljanstvo je moguće steći i na osnovu ratifikovanih **međunarodnih ugovora ili sporazuma** koje je zaključila Crna Gora⁷.

Konačno, Zakon propisuje da se **crnogorsko državljanstvo može izgubiti** po: 1) zahtjevu crnogorskog državljanina; 2) sili zakona; ili 3) međunarodnim ugovorima i sporazumima⁸.

Važno je pojasniti da punoljetni crnogorski državljanin, koji ima i državljanstvo druge države, po sili zakona gubi crnogorsko državljanstvo, ako: 1) je dobrovoljno stekao državljanstvo druge države, osim u slučaju predviđenom članom 18 stav 2 ovog zakona; 2) se utvrdi da je rješenje o prijemu u crnogorsko državljanstvo donijeto na osnovu lažne izjave ili namjernog prikrivanja činjenica ili okolnosti bitnih za donošenje rješenja, osim ako bi lice koje je steklo crnogorsko državljanstvo ostalo bez državljanstva; 3) je stekao crnogorsko državljanstvo na osnovu garancije druge države da će izgubiti državljanstvo ukoliko stekne crnogorsko državljanstvo, a u roku utvrđenom rješenjem o sticanju državljanstva ne podnese dokaz o gubitku državljanstva te države, osim ako bi to lice ostalo bez državljanstva; 4) je pravosnažno osuđen za krivično djelo protiv čovječnosti i drugih dobara zaštićenih međunarodnim pravom; 5) je pravosnažno osuđen za planiranje, organizovanje, finansiranje ili na bilo koji drugi način pomaganje ili izvršavanje terorističkih akata ili pružanje utočišta organizatorima, izvršiocima ili učesnicima terorističkih aktivnosti; 6) je član organizacije čije su aktivnosti usmjerene protiv bezbjednosti i odbrane Crne

---

5 Član 8, Zakon o crnogorskom državljanstvu

6 Službeni list Crne Gore, br. 47/08, 80/08, 30/10, 56/12

7 Član 18, Zakon o crnogorskom državljanstvu

8 Član 19, Zakon o crnogorskom državljanstvu

Gore; 7) je u dobrovoljnoj službi u vojnim snagama druge države; 8) njegovo ponašanje ozbiljno šteti vitalnim interesima Crne Gore⁹.

Po ovom osnovu¹⁰, od maja 2008. do 1.oktobra 2015, crnogorsko državljanstvo su izgubila 182 lica i to sljedećom dinamikom: 2008. – 0 lica; 2009. – 20 lica; 2010. – 17 lica; 2011. – 42 lica; 2012. – 28 lica; 2013. – 44 lica; 2014. – 25 lica; 2015. (do 1.10.2015) – 6 lica¹¹.

Crnogorsko državljanstvo nije kompatibilno sa drugim državljanstvima osim u slučajevima koje propisuje član 18, a koji se odnosi na međunarodne ugovore i sporazume koji ustanovljavaju dvojno državljanstvo, pod uslovom uzajamnosti. Tako postoje samo dva slučaja u kojima je u Crnoj Gori moguće imati dvojno državljanstvo: 1) ukoliko je lice imalo crnogorsko državljanstvo pa je nakon toga steklo drugo državljanstvo ima pravo da zadrži oba, a što se temelji na činjenici da države nisu dužne da jedna drugoj prosleđuju podatke o svojim državljanima i samim tim je gotovo onemogućeno pribavljanje podataka o statusu lica; i 2) izuzetak su lica koja su stekla sve uslove za prijem u državljanstvo na osnovu člana 12 ovog Zakona i koji već posjeduju drugo državljanstvo ali se pri tom njima kao pojedincima koji su ocijenjeni kao lica od posebnog značaja i koji samim tim i ne moraju da ispune uslove za prijem u crnogorsko državljanstvo.

---

9 Član 24, Zakon o crnogorskem državljanstvu

10 Član 24, Zakon o crnogorskem državljanstvu

11 Rješenje Ministarstva unutrašnjih poslova, Odjeljenje za zaštitu podataka o ličnosti i sloboden pristup informacijama na zahtjev CGO-a br. UPI - OO7 /L5-5800/3, od 20.10.2015.

KAKO SE STIČE POČASNO DRŽAVLJANSTVO?

Članom 12 Zakona o državljanstvu su predviđeni uslovi za tзв. «počasna državljanstva», odnosno *uslovi za prijem u crnogorsko državljanstvo lica od posebnog značaja za državni, naučni, privredni, kulturni, ekonomski, sportski i drugi interes Crne Gore* koje može, izuzetno, stечi crnogorsko državljanstvo prijemom i ako ne ispunjava uslove iz člana 8 Zakona o državljanstvu.

Njih predlažu *Predsjednik Crne Gore*, *Predsjednik Skupštine Crne Gore* ili *Predsjednik Vlade Crne Gore* na osnovu procjene koju naprave. O prijemu odlučuje Ministarstvo unutrašnjih poslova i javne uprave, uz mišljenje organa uprave nadležnog za oblast u kojoj su ova lica predložena.

Kriterijumi za počasna državljansta su pojašnjeni *Odlukom Vlade Crne Gore o kriterijumima za utvrđivanje, privrednog, ekonomskog, kulturnog i sportskog interesa Crne Gore za sticanje crnogorskog državljanstva prijemom*¹².

---

12 Službeni list Crne Gore br. 34/10

Shodno toj Odluci, *naučni interes* se mjeri postignutim rezultatima na međunarodnom nivou koji predstavljaju značajan doprinos zarazvoju naučno-istraživačke djelatnosti u Crnoj Gori, kao drugih pronašlazaka koji su od značaja za *unapređenje ekonomskog, naučnog i tehnološkog razvoja Crne Gore*¹³.

Privredni i ekonomski interes Crne Gore mjeri se na tri načina: 1. da je lice investiralo sredstva u crnogorsku privredu kroz osnivanje privrednog društva koje će *doprinijeti ekonomskom razvoju Crne Gore*; 2. da je lice *direktno investiralo kapital u Crnoj Gori ili doniralo sredstva* i 3. da se radi o *vrhunskom dokazanom stručnjaku ili investitoru neospornog međunarodnog ugleda*¹⁴.

Kulturni interes se da procijeniti kroz utvrđivanje da se radi o vrhunskom umjetniku ili stručnjaku na polju kulturne baštine Crne Gore, da predstavlja deficitaran kadar u oblasti kulture i umjetnosti, da je svojim radom i stvaralaštvom dao poseban doprinos afirmaciji kulture Crne Gore i da je radio ili radi na afirmaciji Crne Gore u svijetu i organizovanju crnogorskih iseljenika u inostranstvu¹⁵.

Sportski interes se ocjenjuje kroz vrhunske sportske rezultate koje je sportista postigao na renomiranim sportskim takmičenjima (Olimpijske igre, itd)¹⁶.

Prilikom davanja počasnog državljanstva organ državne uprave nadležan za datu oblast daje mišljenje o postojanju interesa Crne Gore za primanje lica u crnogorsko državljanstvo.

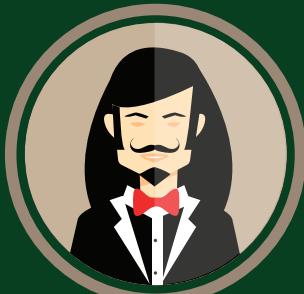
---

13 Član 2, stav 1, alineje 1 i 2, Odluka Vlade Crne Gore o kriterijumima za utvrđivanje, privrednog, ekonomskog, kulturnog i sportskog interesa Crne Gore za sticanje crnogorskog državljanstva prijemom

14 Član 3, stav 1, alineje 1 - 3, Odluka Vlade Crne Gore o kriterijumima za utvrđivanje, privrednog, ekonomskog, kulturnog i sportskog interesa Crne Gore za sticanje crnogorskog državljanstva prijemom

15 Član 4, stav 1, alineje 1-4, Odluka Vlade Crne Gore o kriterijumima za utvrđivanje, privrednog, ekonomskog, kulturnog i sportskog interesa Crne Gore za sticanje crnogorskog državljanstva prijemom

16 Član 5, stav 1, Odluka Vlade Crne Gore o kriterijumima za utvrđivanje, privrednog, ekonomskog, kulturnog i sportskog interesa Crne Gore za sticanje crnogorskog državljanstva prijemom

KAKO SU I KOME DODJELJIVANA POČASNA DRŽAVLJANSTVA U CRNOJ GORI?

Od usvajanja Zakona o državljanstvu 2008. do 22. jula 2015., crnogorske vlasti su dodijelile ukupno **203** počasna državljanstva.

Godina	Broj dodijeljenih državljanstava
2015. (do 22.jula)	19
2014.	18
2013.	16
2012.	28
2011.	21
2010.	31
2009.	47
2008.	23

Tabela 1: presjek dodijeljenih počasnih državljanstava po godinama

U periodu od 2008. – 2015., funkciju ministra unutrašnjih poslova obavljala su tri ministra, i svi su po istoj proceduri potpisivali odluke o počasnim državljanstvima.

Ime i prezime ministra	Broj potpisanih odluka o počasnom državljanstvu	Period
Raško Konjević	54	20.12.2012. – 22.07.2015.
Ivan Brajović	99	07.10.2009. – 01.11.2012.
Jusuf Kalamperović	50	26.05.2008. – 29.04.2009.

Tabela 2: presjek odluka koje su potpisali ministri

Za vrijeme mandata ministra Raška Konjevića rješenje o prijemu u državljanstvo je dobijalo po jedno lice na svakih *17.5 dana* u prosjeku, dok je taj prosjek u slučaju ministra Ivana Brajovića *11.3 dana*, a u slučaju ministra Jusufa Kalamperovića *6.7 dana*¹⁷.

Kada je riječ o prijedlozima za počasna državljanstva koje daju predsjednik države, predsjednik Skupštine i predsjednik Vlade, dominira predsjednik Vlade. Međutim, kabinet premijera je te podatke uskratio CGO-u, na što se CGO žalio Agenciji za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama i taj postupak je u toku, a zahtjev je proslijeden od strane Generalnog sekretarijata Vlade na postupanje Ministarstvu unutrašnjih poslova.

Predsjednik države, Filip Vujanović, je na zahtjev CGO-a za slobodan pristup informacijama o licima koja je preporučio Ministarstvu unutrašnjih poslova za prijem u počasno državljanstvo dostavio precizan odgovor u zakonom propisanom roku. On je dao preporuku za sljedeća lica:

1. *prof. dr Branko Sbutega* (ortoped sa Instituta za ortopedsko-hirurške bolesti "Banjica" i predsjednik beogradske podružnice Bokeške mornarice),
2. *Aleksandar Bogavac* (profesor istorije iz Pariza),
3. *Predrag Popović* (nekadašnji poslanik Narodne stranke u Skupštini Crne Gore),
4. *Esteban Ariel Saveljic* (fudbaler iz poznate iseljeničke porodice iz Argentine).¹⁸

¹⁷ Prosječan broj dana između dva državljanstva se dobija tako što se podijeli broj dana mandata sa brojem lica primljenih u državljanstvo. Ministar Konjević je na funkciji do 22.jula 2015. bio 946 dana, ukupni mandat ministra Ivana Brajovića bio je 1119 dana a ministra Jusufa Kalamperovića 334 dana (u analiziranom periodu primjene Zakona o državljanstvu).

¹⁸ Rješenje Generalnog sekretarijata predsjednika Crne Gore, br. 05-864/15-2, od 21.09.2015.

Nakon upoređivanja spiska lica koja je predsjednik Vujanović predložio za prijem u crnogorsko državljanstvo i onih koji su zaista dobili državljanstvo, utvrđeno je da su od četiri njegove preporuke samo dvije uvažene - i to za dr Branka Sbutegu i Estebana Ariela Saveljića.

Predsjednik Skupštine, Ranko Krivokapić, je u svom odgovoru na zahtjev CGO-a za slobodan pristup informacijama o licima koja je preporučio Ministarstvu unutrašnjih poslova za prijem u počasno državljanstvo, takođe, dostavio precizan odgovor u zakonom propisanom roku. Krivokapić je dao preporuku za sljedeća lica do 1. jula 2015:

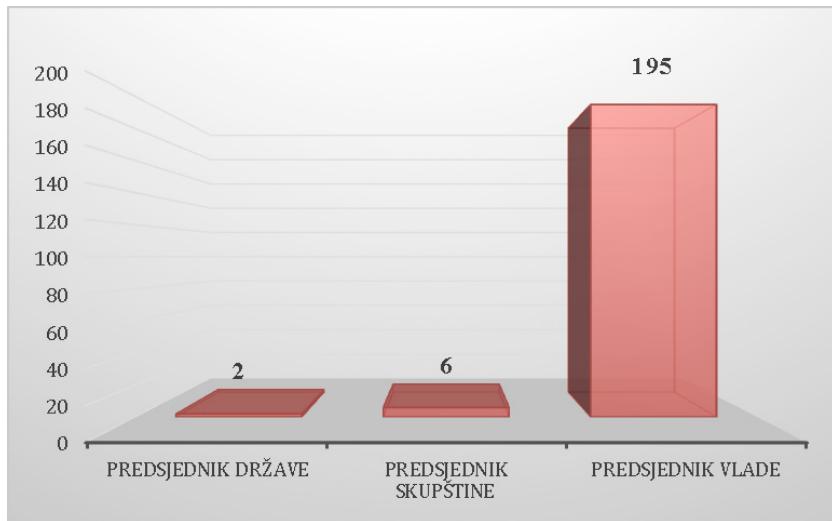
1. *Miloš Bešić* (sociolog, politikolog),
2. *Ilija Janjić* (kotorski biskup),
3. *Slobodanka Kapičić* (članica najuže porodice pok. Jova Kapičića),
4. *Filip Kapičić* (član najuže porodice pok. Jova Kapičića),
5. *Dragana Kapičić* (član najuže porodice pok. Jova Kapičića),
6. *Stefan Kapičić* (član najuže porodice pok. Jova Kapičića),
7. *Branislav Banićević* (privrednik iz poznate iseljeničke porodice iz Austrije),
8. *Tatomir Banićević* (privrednik iz poznate iseljeničke porodice iz Austrije),
9. *Adele Emily Gouraguine Radojević¹⁹* (britanska pop zvijezda koja se udala u Crnoj Gori za crnogorskog iseljenika).

Od predloženih devet lica od strane predsjednika Skupštine, do sada je šest dobilo državljanstvo, dok su tri (*Branislav Banićević*; *Tatomir Banićević*; *Adele Emily Gouraguine Radojević*) još uvijek u proceduri.

Iz ovog slijedi da je po preporuci predsjednika države 0,99% dobilo počasno državljanstvo, dok je taj broj u slučaju predsjednika Skupštine malo veći i iznosi 2,96%. Preostalih 96,05% lica su počasno državljanstvo dobili na prijedlog predsjednika Vlade.

---

¹⁹ Rješenje Generalnog sekretara Skupštine Crne Gore, br: 00-41/15-31/3, od 1.10.2015.

Grafikon 1: presjek broja počasnih državljanstava po predlagaćima

Iz javno dostupnih informacija nije jasno na koji način predsjednik države, predsjednik Skupštine i predsjednik Vlade dolaze do imena lica koja predlažu za počasno državljanstvo, a podaci o takvim preporukama se iznimno rijetko objavljaju. Pozitivni primjeri su nedavno objavljivanje u medijima takvih preporuka za fudbalera Saveljića²⁰ i za porodicu Kapičić²¹.

Takođe, u samim obrazloženjima rješenja o dodijeljenim počasnim državljanstvima nema jasne odrednice kojim se to interesima države doprinosi prijemom određenog lica u državljanstvo, već se samo šturo i tipski citira opšta zakonska odredba.

20 <http://www.cdm.me/sport/fudbal/vujanovic-obecao-drzavljanstvo-za-estebana-saveljicu>

21 <http://www.vijesti.me/vijesti/dragan-kapicic-dobio-crnogorski-pasos-842996>

O b r a z l o ž e n j e

[REDAKCIJA] podnio-*la* je zahtjev za prijem u crnogorsko državljanstvo. Članom 12 Zakona o crnogorskom državljanstvu ("Službeni list CG", br. 13/08, 40/10, 28/11, 46/11 i 20/14), propisano je da punoljetno lice čiji prijem u crnogorsko državljanstvo je od posebnog značaja za državni, naučni, privredni, kulturni, ekonomski, sportski i drugi interes Crne Gore može, izuzetno stечi crnogorsko državljanstvo prijemom i ako ne ispunjava uslove iz člana 8 ovog zakona.

Povodom predmetnog zahtjeva, a na osnovu podnijetih dokaza, utvrđeno je da imenovani-a ispunjava zakonske uslove, pa je riješeno kao u dispozitivu.

Taksu iz tarifnog broja 1 i 10 Zakona o administrativnim taksama ("Službeni list RCG", br. 55/03, 46/04, 81/05, 02/06, 22/08, 77/08, 03/09, 40/10, 20/11 i 26/11), naplaćena je.

Uputstvo o pravnom sredstvu:

Protiv ovog rješenja žalba nije dopuštena, ali se tužbom može pokrenuti upravni spor kod Upravnog suda Crne Gore, u roku od 30 dana od dana prijema rješenja. Tužba se predaje u dva primjerka.

Print screen jednog primjera rješenja (uz anonimizirano ime od strane CGO-a)

Jedino odstupanje od unificarane forme se javlja u brojevima četiri rješenja. Naime, standardni broj rješenja izgleda ovako: 03 Broj: UP I – 211/10-63/1 (u starijoj formi) ili kasnije Br.: 03-UPI-211/11/7021 (u novijoj), s tim što broj 11 u navedenim slučajevima predstavlja broj godine a zavodni broj je broj 7021 pod kojim se rješenje vodi u knjigama. No, među ovim brojevima pojavljuju se i drugačija razvrstavanja: Br. 03-UPI-211/10/13716 (koji se nalazi u tabeli pod brojem 75 i koji je dat za 2012). Od 203 rješenja samo četiri su drugačija u ovom tehničkom dijelu i to za lica: *Vladan Ivanović, Đordje Brajović, Marko Petričević i Radovan Latinović* i svi su dobili počasna državljanstva za vrijeme mandata ministra Ivana Brajovića.

Do sada su, u crnogorskoj javnosti, najviše pažnje izazvale dodjele počasnih državljanstava *Piteru Manku*, glavnom investoru Porto Montenegro projekta, *Natanielu Rotšildu*, koji takođe ima udjela u ovoj investiciji, kao i *Petrosu Statisu*, vlasniku nekoliko firmi u Crnoj Gori koje imaju svoje razvijene poslove u oblasti turizma, medija, itd. Posebno kontraverznama označena su počasna državljanstva data *Taksinu Šinavatri*, tajlandskom premijeru koji je bio osuđen za korupciju u matičnoj državi, kao i *Mohamedu*

Dahlanu, bivšem palestinskom ministru bezbjednosti koji je optužen za milionsku prevaru i kršenja ljudskih prava, a osuđen je za klevetu i u toku je proces protiv njega za korupciju a za kojeg je premijer Đukanović u prijedlogu Ministarstvu unutrašnjih poslova naveo da je u pitanju “najvažniji promoter naših interesa na Bliskom istoku”²², itd.

S obzirom da se u značajnom broju lica koja su dobila počasna državljanstva radi o javnosti nepoznatim licima, bez jasnog obrazloženja i javnog objavljivanja prijedloga i konačnih odluka, ovo otvara širok prostor za indicije da se zloupotrebljava ovaj institut, jer nema ubjedljivog razloga da se zainteresovana javnost ne upozna sa razlozima koji neko lice čine licem *od posebnog značaja i interesa za Crnu Goru*.

---

²² <http://www.dan.co.me/index3.phtml?nivo=3&datum=2015-01-28&rubrika=Vijest%20dana&najdatum=2015-01-21&clanak=472360&naslov=Milo%20garantovao%20za%20milionskog%20prevaranta>

ZAJEDNIČKI PROSTOR, ALI I NETRANSPARENTNE PRAKSE

Srbija

Zakon o državljanstvu Republike Srbije²³ uređuje: sticanje i prestanak državljanstva Republike Srbije, ponovno sticanje državljanstva, utvrđivanje državljanstva, postupak sticanja državljanstva, nadležnost, kao i vođenje evidencije o državljanstvu. O zahtjevima za sticanje i prestanak državljanstva Republike Srbije odlučuje Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srbije.

Član 6 ovog Zakona propisuje da se srpsko državljanstvo može steći *porijeklom, rođenjem na teritoriji Republike Srbije, prijemom i po osnovu međunarodnih ugovora.*

Kada je riječ o *prijemu*, stranac koji započinje ovu proceduru, pored zahtjeva mora podnijeti pismenu izjavu kojom priznaje Republiku Srbiju za

---

²³ "Službeni glasnik Republike Srbije", br. 90/07

svoju državu ministarstvu nadležnom za unutrašnje poslove ili nadležnom diplomatsko – konzularnom predstavništvu Republike Srbije²⁴. Dalje, stranac kome je shodno propisima o kretanju i boravku stranaca odobreno stalno nastanjenje u Republici Srbiji, može na svoj zahtjev biti primljen u državljanstvo Republike Srbije, pod uslovima koji podrazumijevaju navršenje 18 godina života i da mu nije oduzeta poslovna sposobnost, da ima otpust iz stranog državljanstva ili da podnese dokaz da će otpust dobiti ukoliko bude primljen u državljanstvo Republike Srbije, da je do podnošenja zahtjeva najmanje tri godine neprekidno imao prijavljeno boravište na teritoriji Republike Srbije²⁵. Dodatno, podnositelj zahtjeva prilaže i ovjerenu kopiju odobrenja za stalno nastanjenje u Republici Srbiji, ovjerenu fotokopiju lične karte za strance, potvrdu - garanciju nadležnog inostranog organa da će otpust dobiti ako bude primljen u državljanstvo Republike Srbije a u slučaju da je već otpušten iz stranog državljanstva rješenje o otpustu iz stranog državljanstva, i dokaz o uplaćenoj taksi.

Srpsko državljanstvo može se steći i bez gubitka stranog državljanstva²⁶ i uz sljedeće uslove:

1. lice koje je rođeno na teritoriji Republike Srbije, ako prije ponošenja zahtjeva neprekidno boravi na njenoj teritoriji dvije godine i ako podnese pismenu izjavu da Srbiju smatra svojom državom,
2. stranac koji je najmanje 3 godine u braku sa državljaninom Republike Srbije i ima odobrenje za stalno nastanjenje,
3. punoljetni iseljenik i njegov potomak, kao i bračni drugovi ovih lica, ako im nije oduzeta poslovna sposobnost,
4. punoljetni pripadnik srpskog ili nekog drugog naroda ili pripadnik neke druge etničke zajednice sa teritorije Republike Srbije, koji nema prebivalište na njenoj teritoriji i nije mu oduzeta poslovna sposobnost,
5. punoljetno lice rođeno u drugoj republici ranije SFRJ koje je imalo državljanstvo te republike ili je državljanin druge države nastale na teritoriji ranije SFRJ, koje kao izbjeglo, prognano ili raseljeno lice boravi na teritoriji Republike Srbije ili je izbjeglo u inostranstvo,
6. državljanin SFRJ koji na dan 27. februara 2005. ima državljanstvo druge republike ranije SFRJ, odnosno državljanstvo druge države nastale na

24 Zakon o državljanstvu Republike Srbije, član 24

25 http://www.mup.gov.rs/cms_lat/dokumenta.nsf/drzavljanstvo.h

26 Zakon o državljanstvu Republike Srbije, član 16, član 17, član 23

teritoriji ranije SFRJ i prijavljeno prebivalište na teritoriji Republike Srbije u trajanju od najmanje 9 godina,

7. punoljetno lice koje je ranije otpušteno iz državljanstva Republike Srbije i steklo strano državljanstvo, kao i punoljetno lice kome je na zahtjev roditelja prestalo državljanstvo, ako im nije oduzeta poslovna sposobnost,

8. maloljetna djeca čija su oba roditelja prijemom stekla državljanstvo,

9. maloljetna djeca čiji je jedan roditelj prijemom stekao državljanstvo Republike Srbije, ako se drugi roditelj sa tim složi i ako dijete živi u inostranstvu,

10. *stranac čiji bi prijem u državljanstvo predstavljaо interes za Republiku Srbiju, i bračni drug ovog lica.* O prijemu u državljanstvo Republike Srbije ovog lica na predlog nadležnog ministarstva, odlučuje Vlada Republike Srbije. Prijem u državljanstvo stranca čiji prijem bi predstavljao interes za Srbiju je uređeno članom 19 ovog zakona²⁷.

Odluku o dodjelu državljanstva ovog tipa potpisuje premijer ili potpredsjednik Vlade, a rješenje se objavljuje u Službenom glasniku²⁸. Vlada Srbije, inače, može da odobri državljanstvo strancima na zatvorenoj sjednici bez bilo kakvog javnog obrazloženja ukoliko je to u interesu zemlje.

Detaljnom internet pretragom nije moguće pronaći javno dostupan spisak onih koji su u Srbiji dobili tzv. *VIP državljanstva*, kako ih srpski mediji često označavaju.

Izmjenama Zakona o državljanstvu omogućeno je svim Srbima koji žive van Srbije da dobiju državljanstvo matične države bez odricanja od stranog državljanstva²⁹, uz uslov da podnositelj zahtjeva bude punoljetan i da je poslovno sposoban, kao i da potpiše izjavu da Srbiju smatra svojom državom.

Državljaninom Srbije smatraće se ubuduće i crnogorski državljanin koji je

---

27 "Nezavisno od uslova iz člana 14. stav 1. tač. 2. do 4. ovog zakona, u državljanstvo Republike Srbije može biti primljen i stranac čiji bi prijem u državljanstvo Republike Srbije predstavljao interes za Republiku Srbiju. Bračni drug lica koje je pod uslovima iz stava 1. ovog člana steklo državljanstvo Republike Srbije može biti primljen u državljanstvo Republike Srbije i ako ne ispunjava uslove iz člana 14. stav 1. tač. 2. do 4. ovog zakona. O prijemu u državljanstvo Republike Srbije iz stava 1. ovog člana, na predlog nadležnog ministarstva, odlučuje Vlada Republike Srbije"

28 Zakon o državljanstvu Republike Srbije, član 19

29 Iz 2007.

3. juna 2006. imao prijavljeno prebivalište na teritoriji Srbije, ako podnese zahtjev i pismenu izjavu da se smatra državljaninom Srbije. Oni građani Crne Gore koji nisu imali prijavljeno prebivalište u Srbiji u trenutku osamostaljivanja Crne Gore moći će, kako predviđaju usvojene zakonske izmjene, da dobiju srpsko državljanstvo pod olakšanim uslovima koji važe za sve građane bivših članica SFRJ.

Pripadnici drugih naroda i etničkih zajednica, takođe, mogu u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona da podnesu zahtjev za dobijanje srpskog državljanstva, čime se pravo stranaca na sticanje srpskog državljanstva vremenski ograničava. Pri tom, pripadnici srpskog ili nekog drugog naroda koji žive u Srbiji, a koji nemaju prebivalište na teritoriji Srbije, mogu da steknu srpsko državljanstvo, a da se ne odreknu stranog. Da bi bio upisan i u knjigu državljana Srbije strani državljanin mora da ispunи tri uslova: da ima 18 godina, da mu nije zakonom oduzeta poslovna sposobnost, i da podnese pismenu izjavu da Republiku Srbiju smatra svojom državom. Pod ovim uslovima, srpsko državljanstvo mogu da steknu ne samo etnički Srbi, već i pripadnici drugih naroda ili etničkih zajednica koje postoje na teritoriji Srbije. Time je predviđeno i da pravo na državljanstvo pod istim uslovima ima i "lice rođeno u nekoj drugoj republici bivše SFRJ, koje je imalo državljanstvo te republike ili je državljanin države nastale na tom tlu, koje je izbeglo, prognano ili raseljeno, koje boravi na teritoriji Srbije ili je izbjeglo u inostranstvo". Po dodatnim pojašnjenjima ovo pravo na dobijanje srpskog državljanstva, bez otpusta iz drugog državljanstva, "stiču pripadnici naroda i narodnosti iz bivših republika SFRJ", dok za strance poput, recimo Kanađana ili Australijanaca, i dalje važe raniji uslovi za sticanje državljanstva³⁰.

Prema istraživanju koje je BIRN Srbija sproveo, Vlada Srbije je u proteklih pet godina donijela 52 rješenja o prijemu u počasno državljanstvo, a što se najčešće odnosilo na dodjeljivanje srpskog pasoša umjetnicima i sportistima. Međutim, dodjele državljanstava u nekoliko navrata bile su predmet kontroverzi u Srbiji, između ostalog i kada je prošle godine odlukom Vlade srpsko državljanstvo dobio Sergej Kurčenko, ukrajinski biznismen koji je pod sankcijama Evropske unije. Prema pisanju pojedinih medija u Srbiji, sam premijer Aleksandar Vučić je zatražio da se istragom utvrdi na koji

---

30 <http://www.politika.rs/rubrike/Politika/t41300.lt.html>

način je po ubrzanoj proceduri dobio srpski pasoš, i da će mu isti biti oduzet po proceduri koju je on pokrenuo³¹.

Jedno od medijski najčešće spominjanih spornih državljanstva Republike Srbije, koje je Vlada Republike Srbije na zatvorenoj sjednici, prije dvije godine, dodijela licu od posebnog interesa za Republiku Srbiju je i državljanstvo Mohamedu Dahlanu, glavnom rivalu palestinskog predsjednika Mahmouda Abbasa, savjetniku krunskog princa Abu Dabija, a što je otkrio BIRN. Dahlan, njegova supruga, četvoro djece, nećak i pet najbližih političkih saradnika dobili su državljanstvo Srbije između februara 2013. i juna 2014. Podsećanja radi, Mohammed Dahlan bio je posrednik u pregovorima o ulaganju Abu Dabija u Srbiju, nakon kojih je Abu Dabi obećao da će u zemlju investirati nekoliko milijardi eura³². Vlada u Beogradu je, međutim, odbila da odgovori da li je to bio razlog zbog kojeg su od 2013. Dahlan i 11 Palestinaca povezanih sa ovim moćnim političarem dobili državljanstvo Srbije.

Hrvatska

Zakonom o hrvatskom državljanstvu³³ uređuje se hrvatsko državljanstvo, prepostavke za njegovo sticanje i prestanak. Hrvatsko državljanstvo se stiče porijeklom, rođenjem na području Hrvatske, prijemom (prirođenjem) i po međunarodnim ugovorima.

Osobe koje su hrvatsko državljanstvo stekle porijeklom ili rođenjem na području Hrvatske, u evidenciju o državljanstvu upisuju se prilikom upisa u matičnu knjigu rođenih. Zahtjev za upis u evidenciju može se podnijeti i putem diplomatske misije ili konzularnog predstavništva Republike Hrvatske u inostranstvu³⁴. Poslove sticanja hrvatskog državljanstva porijeklom i rođenjem na području Hrvatske obavljaju nadležni organi državne uprave, odnosno gradska kancelarija Grada Zagreba.

31 <http://www.blic.rs/Vesti/Drustvo/512931/Ukrajinski-kralj-gasa-postao-Srbin>, <http://rs.n1info.com/tag3431/Sergej-Kurcenko/1>

32 <http://www.balkaninsight.com/en/article/abbas-dahlan-citizenship-is-serbia-s-problem>

33 «Narodne novine» broj: 53/91, 70/91, 28/92, 113/93-Odluka USRH, 4/94 i 130/11, <http://www.zakon.hr/z/446/Zakon-o-hrvatskom-dr%C5%BEavljanstvu>

34 Zakon o hrvatskom državljanstvu, član 24

Hrvatska, u nekim slučajevima, uz sticanje hrvatskog dopušta i zadržavanje jednog ili više stranih državljanstava. Zadržavanje stranog državljanstva dopušteno je³⁵:

1. kada se hrvatsko državljanstvo stiče na osnovu braka s hrvatskim državljaninom,
2. kada ga stiče iseljenik, njegovi potomci do 3. stepena srodstva po direktnoj liniji (djeca, unuci, prawnuci) i njihovi bračni drugovi,
3. kada je u pitanju stranac čije bi primanje u hrvatsko državljanstvo predstavljalo interes za Hrvatsku i njegovom bračnom drugu,
4. maloljetniku,
5. osobama koje traže ponovno primanje u hrvatsko državljanstvo,
6. pripadnicima hrvatskog naroda koji žive u inostranstvu.

Otpust iz stranog državljanstva ne traži se ni za osobe koje su rođene u Hrvatskoj, a koje su zahtjev za sticanje hrvatskog državljanstva podnijele prije 1. januara 2012. Takođe stranci sticanjem hrvatskog državljanstva zadržavaju i strano državljanstvo.

Zahtjev za sticanje hrvatskog državljanstva prijemom³⁶ podnosi se lično u policijskoj upravi, osim ako je riječ o osobi s invaliditetom, kada se može podnijeti putem zakonskog zastupnika ili ovlašćenog punomoćnika. Takođe, može se podnijeti i putem diplomatske misije ili konzularnog predstavninstva Republike Hrvatske u inostranstvu. Poslove u vezi sa sticanjem hrvatskog državljanstva prijemom i po međunarodnim ugovorima obavlja Ministarstvo unutrašnjih poslova³⁷.

Ono što je karakteristično za procedure sticanja hrvatskog državljanstva, jeste da pored zahtjeva, lice mora podnijeti i biografiju koja sadrži lične podatke, stručnu spremu, informacije o zaposlenju, boravaku odnosno prebivalištu u inostranstvu, bračnom statusu, podatke o djeci, podatke o roditeljima, podatke o najbližim srodnicima koji su stekli hrvatsko državljanstvo. Lice u biografiji treba da navede razloge za sticanje državljanstva, svoj odnos prema pravnom poretku, običajima i prihvatanju hrvatske kulture, a zavisno o pravnom osnovu podnošenja zahtjeva, o tome gdje su preci boravili do iseljenja, kada

35 Zakon o hrvatskom državljanstvu , član 10, 11, 12, 15 i član 16

36 Zakon o hrvatskom državljanstvu, član 24, stav 3 i 4M

37 www.mup.hr

su i iz kojih razloga napustili Hrvatsku, kada su i s kojim ispravama doselili u instranstvo, načinu iskazivanja pripadnosti hrvatskom narodu tokom života, učestvovanje u sportskim, kulturnim i drugim organizacijama koja svojim djelovanjem promovišu interes Hrvatske u inostranstvu³⁸. Kod podnošenja zahtjeva, lice daje i izjavu o pravnom osnovu podnošenja zahtjeva te o svim okolnostima relevantnim za donošenje rješenja o primanju u hrvatsko državljanstvo koje nisu sadržane u biografiji.

Za sticanje državljanstva po osnovu boravka u Republici Hrvatskoj treba priložiti isprave kojima se dokazuje regulisani boravak i dužina trajanja boravka u Republici Hrvatskoj. Specifičnost je da je kao dokaz o poznavanju hrvatskog jezika i latiničnog pisma potrebno priložiti potvrdu o položenom ispitu poznavanja hrvatskog jezika i latiničnog pisma na fakultetu, srednjoškolskoj ustanovi ili ustanovi za obrazovanje odraslih, koje na temelju odobrenja ministarstva nadležnog za obrazovanje izvode programe iz hrvatskog jezika i svjedočenje inostrane obrazovne ustanove kojom se potvrđuje da je obrazovanje sprovedeno po programu na hrvatskom jeziku ili svjedočenje o završenom kursu najmanje B1 stepena znanja hrvatskog jezika. Pripadnici hrvatskog naroda treba da dostave isprave kojima dokazuju lično nacionalno izjašnjavanje u pravnom prometu - ovjerena kopija radne knjižice, vojne knjižice, indeks, izvod iz matične knjige rođenih, vjenčanih i dr. Pripadnost hrvatskom narodu dokazuje se i dostavljanjem dokaza o zaštiti prava i pomovisanju interesa hrvatskog naroda i dokaza o aktivnom učeštu u hrvatskim kulturnim, naučnim i sportskim organizacijama u inostranstvu. Ukoliko se stranke pozivaju na pripadnost hratskom narodu njihovih roditelja, uz zahtjev dostavljaju dokaze kojim potvrđuju nacionalno deklarisanje roditelja. Takođe, iseljenici dostavljaju isprave kojima dokazuju iseljenje s područja Republike Hrvatske, a ako se radi o potomcima iseljenika treba dokazati i rodbinsku povezanost sa iseljenom osobom do 3. stepena srodstva u direktnoj liniji (djeca, unuci, praunuci)³⁹.

Članom 12, Zakon o hrvatskom državljanstvu, propisuje da stranac čije bi primanje u hrvatsko državljanstvo predstavljalo interes za Republiku Hrvatsku prilaže mišljenje nadležnog ministarstva o postojanju interesa za primanje u hrvatsko državljanstvo. Uslov za ovakvo primanje u državljanstvo

---

38 Zakonom o hrvatskom državljanstvu , član 11 i član 16

39 Zakon o hrvatskom državljanstvu , član 11

jeste postojanje interesa. Mišljenje o ovakvoj vrsti interesa daje MUP a takav interes može iskazati i Hrvatski olimpijski odbor (HOO) na osnovu - Pravilnika o davanju mišljenja HOO o interesu hrvatskog sporta povodom zahtjeva sportiste stranog državljanstva za davanje podrške za sticanje hrvatskog državljanstva.

Jedan od najkontraverznejih slučajeva "zaslužnog hrvatskog državljanina" je Semjon Teleš, Semjon Jutković, Teleš Jutković, Semjon Mogiljević, a što su sve identiteti jednog čovjeka, a čije je pravo ime Semjon Mogiljević i nalazi se na FBI popisu deset najtraženijih svjetskih kriminalaca⁴⁰. O tome kako je taj Ukrajinac, koji je na glasu kao istinski šef ruske mafije, upisan u knjigu hrvatskih državljana, postoji nekoliko verzija. Činjenica da hrvatski pasoš posjeduje čovjek kojeg mnoge vlade smatraju najopasnijim kriminalcem na svijetu koristila se i u razračunavanju političkih neistomišlenika unutar HDZ-a, kako se moglo pročitati u hrvatskim medijima. O tome je progovorio i Šime Lučin, SDP-ov ministar unutrašnjih poslova. Mogiljevićev status hrvatskog državljanina otkriven je 1998., tokom jedne od brojnih istraga o pranju novca. On je bio samo jedan od 253 kriminalaca koja su između 1996. i 2000. godine stekli državljanstvo, hrvatske lične karte i neutvrđen broj originalnih pasoša na fiktivna imena. Tadašnji ministar unutrašnjih poslova je naložio utvrđivanje koliko je stranaca dobilo pasoše po članu 12. Zakona o državljanstvu, koji govori o zaslužnim strancima za Hrvatsku. "Utvrđili smo da je više od 6000 osoba po toj osnovi steklo hrvatsko državljanstvo, uključujući poveću skupinu s kriminalnim dosjeima." - izjavio je prije nekoliko godina Lučin.

Hrvatski pasoš i druga dokumenta, imali su i ratni zločinac i haški optuženik, vođa bosanskih Srba Radovan Karadžić čiji su hrvatski identiteti bili Petar Glumac i Ivan Kolarec; Milorad Luković Legija, vođa Crvenih beretki i jedna od osuđenih za atentat na srpskog premijera Zorana Đindjića, koji je koristio hrvatski pasoš na ime Vlade Vukomanovića prilikombjekstva od srpskog pravosuđa; Milan Narandžić Lumun, jedan o vođa tzv. surčinskog klana; itd⁴¹.

Ne postoji javno objavljena lista ko je sve dobio državljanstvo Republike Hrvatske zbog posebnog interesa za državu.

40 <http://www.vecernji.hr/svijet/ukrainac-s-hrvatskom-putovnicom-najopasniji-je-kriminalac-na-svijetu-40020>

41 <http://www.jutarnji.hr/mogiljevic-nikad-nije-zatrazio-ispis-iz-drzavljanstva--/315186/>

U zemljama Europske unije 2012. oko 820.000 stranca dobilo je državljanstvo, prema izvještaju Eurostata, evropske agencije za statistiku. Od te brojke, na Hrvatsku otpada samo 0,3%, odnosno 1081 državljanstvo koje je Hrvatska dodijelila stranim građanima 2012. Broj dodijeljenih državljanstava u EU narastao je za četiri posto u odnosu na 2011, ali u Hrvatskoj je taj broj opao za čak 67% u odnosu na godinu ranije, kada je 3269 stranih državljana dobilo državljanstvo Republike Hrvatske. Ovo smanjenje broja novih državljana pripisuje se promjeni metodologije koju koristi Eurostat, jer se nisu uzimala u obzir državljanstva koja su se dodjeljivala djeci iseljenika koja imaju pravo na državljanstvo, ali ne žive u Hrvatskoj. Najveći broj državljanstava dodijeljen je građanima BiH (39%), zatim građanima Srbije (16,2 %) i Makedonije (6,5%)⁴².

Po podacima Ministarstva unutrašnjih poslova, u prvih šest mjeseci ove godine riješeno je oko 8.500 zahtjeva za sticanje hrvatskog državljanstva i oko 1.500 zahtjeva za ispis iz hrvatskog državljanstva⁴³.

---

42 <http://www.glas-slavonije.hr/253664/1/U-EU-stize-sve-vise-stranaca-u-Hrvatskoj>

43 <http://www.slobodnaevropa.org/content/article/716281.html>

ZAKLJUČCI I PREPORUKE

Zaključci

- Crnogorski zakonodavni okvir je, u pogledu načina i uslova sticanja crnogorskog državljanstva, restriktivan;
- Davanje državljanstva od posebnog značaja za državni, naučni, privredni, kulturni, ekonomski, sportski i drugi interes Crne Gore odnosno tzv. počasnih državljanstava ima diskrecioni karakter, netransparentno je, nedovoljno regulisano i kako praksa ukazuje podložno zloupotrebam;
- Ostaje nejasno i normativno neizvedeno, s obzirom da zakonski predlagač nema jasno razrađene kriterijume podzakonskim aktom, kako on uopšte dolazi do inicijative za predlaganje, kao i što je sadržaj, te kolika je pravna obveznost mišljenja nadležnog organa uprave;
- Zloupotreba davanja počasnih državljanstava je diskriminacija jer narušava institut državljanstva i obesmišljava brojne zabrane i ograničenja Zakona o državljanstvu;
- Rješenja o dodjeli počasnih državljanstava su tipska što ograničava mogućnosti javnosti da sazna pojedinačni osnov po kojem su data lica dobila državljanstvo, a samim tim i da cijeni da li je isti opravdan ili ne;
- Ekonomski interesi koji navodno stoje iza pojedinih državljanstava nijesu doprinijeli izgradnji kredibiliteta crnogorskih institucija niti su vidljive koristi za javni interes, a neki od tih primjera, koji su uključivali ranije osuđivana lica, su bili predmet kritike od strane međunarodnih organizacija čijem članstvu Crna Gora stremi.

Preporuke

- Postoji značajan prostor za preispitivanje važećih zakonskih rješenja i uvođenje dodatnih instituta koji bi uvažili realnost i razradili predmetnu materiju u pogledu dodjele crnogorskog državljanstva;
- Odlukom Vlade Crne Gore o kriterijumima za utvrđivanje, privrednog, ekonomskog, kulturnog i sportskog interesa Crne Gore za sticanje crnogorskog državljanstva prijemom uređena je procedura sticanja, ali ne i jasni kriterijumi, koji bi se morali razraditi;
- Svi prijedlozi sa obrazloženjima, kao i rješenja, moraju biti javni i dostupni na sajtu nadležnog državnog organa jer je sticanje ovog vida državljanstva zasnovano na nacionalnom interesu države Crne Gore, što znači da je utvrđen javni interes, a samim tim i pravo javnosti da zna. Regionalna iskustva nijesu primjeri kojima se treba rukovoditi jer su i te prakse netransparentne ali to ne treba da bude prepreka Crnoj Gori da utvrdu punu dostupnost javnosti ovih podataka kao zakonsku obavezu;
- Sadržaj rješenja kojim se neko prima u crnogorsko državljanstvo na osnovu posebnih zasluga i ustanovljenog nacionalnog interesa mora biti detaljno propisan sa precizno utvrđenom obavezom nadležnog organa da se u obrazloženju predstavi istorija slučaja, sa nedvosmisleno utvrđenim interesom držve Crne Gore i naglašenim značajem lica koje se prima u crnogorsko državljanstvo;
- Činjenica da su se u istraživanom periodu često dodjeljivala počasna državljanstva u odnosu na prepostavljeni značaj i karakter ovog instituta, ukazuje na potrebu preispitivanja cjelokupnog normativnog osnova, ali i ustanovljenu praksu sticanja, kao i gubljenja crnogorskog državljanstva;
- Praksa je ukazala i na potrebu normativne obaveze bezbjedonosne provjere kod "ekonomskog državljanstva", posebno u dijelu provjere eventualnog postojanja međunarodnih potjernica u vezi sa investitorima procjenjenim da su od posebnog privrednog i ekonomskog interesa za Crnu Goru.

Prilog 1

**Spisak lica koja su dobila crnogorsko državljanstvo
zbog posebnog značaja za državni, naučni, privredni, kulturni,
ekonomski, sportski i drugi interes Crne Gore**

Rb.	Ime i prezime	Datum donošenja rješenja	Broj rješenja	Potpisao
1.	Maksim Inić	09.07.2015.	03-UPI-211/15/909	Raško Konjević
2.	Vladan Vlajković	08.07.2015.	03-UPI-211/15/908	Raško Konjević
3.	Vuk Lazović	26.05.2015.	03-UPI-211/15/666	Raško Konjević
4.	Alma Hasanić	26.05.2015.	03-UPI-211/15/665	Raško Konjević
5.	Aleks Jovanović	28.04.2015.	03-UPI-211/15/473	Raško Konjević
6.	Angelica Danielle Robinson	23.04.2015.	03-UPI-211/15/520	Raško Konjević
7.	Stefan Kapičić	14.04.2015.	03-UPI-211/15/472	Raško Konjević
8.	Dragan Kapičić	14.04.2015.	03-UPI-211/15/459	Raško Konjević
9.	Filip Kapičić	14.04.2015.	03-UPI-211/15/471	Raško Konjević
10.	Slobodanka Kapičić	14.04.2015.	03-UPI-211/15/460	Raško Konjević
11.	Vage Engibaryan	14.04.2015.	03-UPI-211/15/477	Raško Konjević
12.	Radivoje Ristanović	10.04.2015.	03-UPI-211/15/468	Raško Konjević
13.	Branko Kankaraš	24.03.2015.	03-UPI-211/15/410	Raško Konjević
14.	Zoran Katanić	24.03.2015.	03-UPI-211/15/413	Raško Konjević
15.	Aleksandar Aleks Kostić	19.03.2015.	03-UPI-211/15/364	Raško Konjević
16.	Adam Marušić	16.03.2015.	03-UPI-211/15/350	Raško Konjević
17.	Esteban Ariel Saveljich	09.03.2015.	03-UPI-211/15/300	Raško Konjević
18.	Vukan Savićević	09.03.2015.	03-UPI-211/15/305	Raško Konjević
19.	Ljubiša Mihajlović	06.02.2015.	03-UPI-211/15/59	Raško Konjević
20.	Ana Stranjančević	11.12.2014.	03-UPI-211/14/3206	Raško Konjević
21.	Snežana Mitrović	19.11.2014.	03-UPI-211/14/2682	Raško Konjević

22.	Dragan Načevski	17.11.2014.	03-UPI-211/14/2669	Raško Konjević
23.	Tatjana Perović	17.10.2014.	03-UPI-211/14/2173	Raško Konjević
24.	Novak Čelebić	13.10.2014.	03-UPI-211/14/2117	Raško Konjević
25.	Mervet Jamil Rasayan	29.09.2014.	03-UPI-211/14/2006	Raško Konjević
26.	Hadi Marwan Awde	29.09.2014.	03-UPI-211/14/2005	Raško Konjević
27.	Radmila Dragaš	05.06.2014.	03-UPI-211/14/1217	Raško Konjević
28.	Ivana Jovović	29.05.2014.	03-UPI-211/14/1138	Raško Konjević
29.	Gorgi Načevski	09.05.2014.	03-UPI-211/14/933	Raško Konjević
30.	Slave Nikolov	09.05.2014.	03-UPI-211/14/934	Raško Konjević
31.	Bobby Lynn Hayes	14.04.2014.	03-UPI-211/14/691	Raško Konjević
32.	Gloria Jean Hayes	14.04.2014.	03-UPI-211/14/698	Raško Konjević
33.	Ivana Čelebić	31.03.2014.	03-UPI-211/14/584	Raško Konjević
34.	Arsenije Tadić	17.03.2014.	03-UPI-211/14/433	Raško Konjević
35.	Branko Ivančević	10.03.2014.	03-UPI-211/14/422	Raško Konjević
36.	Milorad Golubović	05.03.2014.	03-UPI-211/14/388	Raško Konjević
37.	Aleksandar Tomašević	17.02.2014.	03-UPI-211/14/276	Raško Konjević
38.	Lazar Ristovski	25.11.2013.	03-UPI-211/13/3218	Raško Konjević
39.	Kruna Ratković	01.11.2013.	03-UPI-211/13/2899	Raško Konjević
40.	Miljan Nikola Todorović	29.10.2013.	03-UPI-211/13/2850	Raško Konjević
41.	Wei Seng Phua	09.08.2013.	03-UPI-211/13/2178	Raško Konjević
42.	Petros Stathis	08.08.2013.	03-UPI-211/13/2177	Raško Konjević
43.	Marko Simić	31.07.2013.	03-UPI-211/13/2081	Raško Konjević
44.	Tyrese Jammal Rice	16.07.2013.	03-UPI-211/13/1966	Raško Konjević
45.	Ugo Jerome Crousellat	13.06.2013.	03-UPI-211/13/1715	Raško Konjević
46.	Božidar Ćuk	11.06.2013.	03-UPI-211/13/1687	Raško Konjević
47.	Đorđe Lukić	07.06.2013.	03-UPI-211/13/1669	Raško Konjević
48.	Mirjana Grubiša	10.04.2013.	03-UPI-211/13/1229	Raško Konjević

49.	Barbara Berest Arango	09.04.2013.	03-UPI-211/13/1214	Raško Konjević
50.	Hermina Kapičić	01.04.2013.	03-UPI-211/13/1139	Raško Konjević
51.	Predrag Lekić	04.03.2013.	03-UPI-211/13/806	Raško Konjević
52.	Nebojša Gulić	26.02.2013.	03-UPI-211/13/726	Raško Konjević
53.	Slaven Tomović	26.02.2013.	03-UPI-211/13/722	Raško Konjević
54.	Miodrag Grbić	20.12.2012.	03-UPI-211/12/6218	Raško Konjević
55.	Naila Michele Dabinovic	01.11.2012.	03-UPI-211/12/5724	Ivan Brajović
56.	Đorđe Šušnjar	01.11.2012.	03-UPI-211/12/5730	Ivan Brajović
57.	Zvezdan Šunjević	04.10.2012.	03-UPI-211/12/5283	Ivan Brajović
58.	Igor Zubac	27.09.2012.	03-UPI-211/12/5169	Ivan Brajović
59.	Stefane Nayan Dabinovic	27.09.2012.	03-UPI-211/12/5167	Ivan Brajović
60.	Katja Petrovska	17.09.2012.	03-UPI-211/12/5027	Ivan Brajović
61.	Nimrod Rinot	17.09.2012.	03-UPI-211/12/4971	Ivan Brajović
62.	Filip Kasalica	06.09.2012.	03-UPI-211/12/4869	Ivan Brajović
63.	Zlatko Glamočak	10.07.2012.	03-UPI-211/12/4184	Ivan Brajović
64.	Lucija Virijević-Milić	27.06.2012.	03-UPI-211/12/4030	Ivan Brajović
65.	Nadežda Basara	21.06.2012.	03-UPI-211/12/3979	Ivan Brajović
66.	Momir Šunjević	13.06.2012.	03-UPI-211/12/3866	Ivan Brajović
67.	Branislava Raičević	11.06.2012.	03-UPI-211/12/3824	Ivan Brajović
68.	Ksenija Vidinić	06.06.2012.	03-UPI-211/12/3750	Ivan Brajović
69.	Elmira Gabdullina	06.06.2012.	03-UPI-211/12/3724	Ivan Brajović
70.	Nidal Idris	01.06.2012.	03-UPI-211/12/3692	Ivan Brajović
71.	Taylor Campbell Rochestie	01.06.2012.	03-UPI-211/12/3674	Ivan Brajović
72.	Carmen Pellet-Durić	16.05.2012.	03-UPI-211/12/3494	Ivan Brajović
73.	Jaša Alfandari	14.05.2012.	03-UPI-211/12/3469	Ivan Brajović
74.	Vladan Ivanović	14.05.2012.	03-UPI-211/10/13716	Ivan Brajović
75.	Vladimir Volkov	11.05.2012.	03-UPI-211/12/3441	Ivan Brajović
76.	Senad Šabović	11.05.2012.	03-UPI-211/12/3434	Ivan Brajović

77.	Žarko Vučinić	08.05.2012.	03-UPI-211/12/3384	Ivan Brajović
78.	Rafael Samurgashev	19.04.2012.	03-UPI-211/12/3183	Ivan Brajović
79.	Đordđije Brajović	06.04.2012.	03-UPI-211/10/16373	Ivan Brajović
80.	Vesna Bratić	19.03.2012.	03-UPI-211/12/2751	Ivan Brajović
81.	Dejan Sickinger	08.03.2012.	03-UPI-211/12/2620	Ivan Brajović
82.	Aleksandar Le Comte	30.12.2011.	03-UPI-211/11/11821	Ivan Brajović
83.	Irina Plamenatz	01.12.2011.	03-UPI-211/11/10696	Ivan Brajović
84.	Milica Milošev	11.10.2011.	03-UPI-211/11/8485	Ivan Brajović
85.	Vanja Karadžinović	26.09.2011.	03-UPI-211/11/7896	Ivan Brajović
86.	Ben Lazare Mijušković	01.09.2011.	03-UPI-211/11/7239	Ivan Brajović
87.	Marko Petričević	12.07.2011.	03-UPI-211/10/8102	Ivan Brajović
88.	Branko Sbutega	07.07.2011.	03-UPI-211/11/5931	Ivan Brajović
89.	Halil Kanaćević	21.06.2011.	03-UPI-211/11/5493	Ivan Brajović
90.	Nathaniel James Rothschild	17.06.2011.	03-UPI-211/11/5361	Ivan Brajović
91.	Vladimir Vukićević	07.06.2011.	03-UPI-211/11/5112	Ivan Brajović
92.	Srđan Plamenac	01.06.2011.	03-UPI-211/11/4935	Ivan Brajović
93.	Julija Vladimirova Stepanova	30.05.2011.	03-UPI-211/11/4766	Ivan Brajović
94.	Eshaya Marie Murphy	16.05.2011.	03-UPI-211/11/4279	Ivan Brajović
95.	Radovan Latinović	01.04.2011.	03-UPI-211/10/16132	Ivan Brajović
96.	Ana Đokić	21.03.2011.	03-UPI-211/11/2175	Ivan Brajović
97.	Uroš Leković	21.03.2011.	03-UPI-211/11/1908	Ivan Brajović
98.	Samih Sawiris	03.03.2011.	03-UPI-211/11/1545	Ivan Brajović
99.	Rukako Kosović	22.02.2011.	03-UPI-211/11/1260	Ivan Brajović
100.	Ekaterina Andreeva	22.02.2011.	03-UPI-211/11/1276	Ivan Brajović
101.	Gennadi Sisojev	02.02.2011.	03-UPI-211/11/646	Ivan Brajović
102.	Ilija Janjić	20.01.2011.	03-UPI-211/10/1671	Ivan Brajović
103.	Ranko Vujačić	28.12.2010.	03-UPI-211/10/16360	Ivan Brajović

104.	Jaleela Dahalan	28.12.2010.	03-UPI-211/10/16364	Ivan Brajović
105.	Mohammed Dahalan	28.12.2010.	03-UPI-211/10/16362	Ivan Brajović
106.	Savo Misita	28.12.2010.	03-UPI-211/10/16357	Ivan Brajović
107.	Nebojša Tomašević	28.12.2010.	03-UPI-211/10/16350	Ivan Brajović
108.	Sanja Garić	18.10.2010.	03-UPI-211/10/6957	Ivan Brajović
109.	Dejan Damjanović	06.10.2010.	03-UPI-211/10/11971	Ivan Brajović
110.	Vladimir Radosavljević	10.09.2010.	03-UPI-211/10/11420	Ivan Brajović
111.	Aleksandra Mijović	10.09.2010.	03-UPI-211/10/11419	Ivan Brajović
112.	Denis Šefik	28.07.2010.	03-UPI-211/10/10578	Ivan Brajović
113.	Miloš Bešić	25.06.2010.	03-UPI-211/10/9931	Ivan Brajović
114.	Nenad Matić	14.06.2010.	03-UPI-211/10/9706	Ivan Brajović
115.	Anna Louice Deforge	08.06.2010.	03-UPI-211/10/9641	Ivan Brajović
116.	Filip Samojlović	04.06.2010.	03-UPI-211/10/9560	Ivan Brajović
117.	Gabriela-Doina Tanasev	04.06.2010.	03-UPI-211/10/9565	Ivan Brajović
118.	Douby Quincy	04.06.2010.	03-UPI-211/10/9556	Ivan Brajović
119.	Vladimir Božović	26.05.2010.	03-UPI-211/10/9322	Ivan Brajović
120.	Sonja Drobac	07.05.2010.	03-UPI-211/10/8872	Ivan Brajović
121.	Vladimir Maraš	07.05.2010.	03-UPI-211/10/8869	Ivan Brajović
122.	Žana Marinković	07.05.2010.	03-UPI-211/10/8873	Ivan Brajović
123.	Vladimir Dobričanin	07.05.2010.	03-UPI-211/10/8865	Ivan Brajović
124.	Milutin Bulajić	07.05.2010.	03-UPI-211/10/8867	Ivan Brajović
125.	Nikola Petričević	07.05.2010.	03-UPI-211/10/8870	Ivan Brajović
126.	Gojko Ćuk	06.05.2010.	03-UPI-211/10/8835	Ivan Brajović
127.	Luka Šuljagić	06.05.2010.	03-UPI-211/10/8837	Ivan Brajović
128.	Aleksandar Milivojević	06.05.2010.	03-UPI-211/10/8836	Ivan Brajović
129.	Milan Jurišić	06.05.2010.	03-UPI-211/10/8830	Ivan Brajović
130.	Savo Franović	18.02.2010.	03-UPI-211/10/7021	Ivan Brajović

POČASNA DRŽAVLJANSTVA
 kako se i kome dodjeljuju?

131.	Vukićević Miloš	25.01.2010.	03-UPI-211/10-63/1	Ivan Brajović
132.	Mišić Saša	25.01.2010.	03-UPI-211/08-5020/2	Ivan Brajović
133.	Sjekloća Nikola	25.01.2010.	03-UPI-211/10-64/1	Ivan Brajović
134.	Milka Bjelica	29.12.2009.	03 -UP I-211/09-10191	Ivan Brajović
135.	Milko Bjelica	29.12.2009.	03 -UP I-211/09-10192	Ivan Brajović
136.	Marija Vuković	01.12.2009.	03 -UP I-211/09-9425	Ivan Brajović
137.	Fahrudin Melić	27.11.2009.	03 -UP I-211/09-9412	Ivan Brajović
138.	Milan Kosanović	27.11.2009.	03 -UP I-211/09-9411	Ivan Brajović
139.	Aleksandar Svitlica	27.11.2009.	03-UP I-211/09-9409	Ivan Brajović
140.	Golub Doknić	27.11.2009.	03 -UP I-211/09-9410	Ivan Brajović
141.	Savo Pavićević	18.11.2009.	03 - UP I-211/09-9183	Ivan Brajović
142.	Radoslav Batak	18.11.2009.	03 -UP I-211/09-9184	Ivan Brajović
143.	Nikola Drinčić	18.11.2009.	03- UP I-211/09-9185	Ivan Brajović
144.	Marina Abramović	18.11.2009.	03 - UP I-211/09-9263	Ivan Brajović
145.	Miloš Golić	02.11.2009.	03 -UP I-211/09-8402	Ivan Brajović
146.	Ana Radović	27.10.2009.	03-UP I-211/09-8621	Ivan Brajović
147.	Bojana Popović	16.10.2009.	03 -UP I-211/09-8383/1	Ivan Brajović
148.	Nemanja Nikolić	12.10.2009.	03 -UP I-211/09-8237/1	Ivan Brajović
149.	Gabriella Kindl	09.10.2009.	03 -UP I-211/09-8233	Ivan Brajović
150.	Mirjana Milenković	09.10.2009.	03 -UP I-211/09-8232	Ivan Brajović
151.	Branko Bošković	07.10.2009.	03 -UP I-211/09-8182	Ivan Brajović
152.	Marko Baša	07.10.2009.	03 -UP I-211/09-8181	Ivan Brajović
153.	Milan Jovanović	07.10.2009.	03 - UP I-211/09-8183	Ivan Brajović
154.	Oksana Raičević rođ. Svinenko	10.06.2009.	03- UP I-211/09-5478	Jusuf Kalamperović
155.	Miodrag Radović	10.06.2009.	03 -UP I-211/09-5334	Jusuf Kalamperović
156.	Jovan Radonjić	10.06.2009.	03-UP I-211/09-5533	Jusuf Kalamperović
157.	Branko Mamula	09.06.2009.	03 -UP I-211/09-5476	Jusuf Kalamperović
158.	Mirjana Jakelić- Mamula rođ. Jakelić	09.06.2009.	03 -UP I-211/09-5476/2	Jusuf Kalamperović
159.	Slađana Teofilov rođ. Božović	09.06.2009.	03 - UP I-211/09-5477	Jusuf Kalamperović

160.	Katarina Bulatović	09.06.2009.	03 - UP I-211/09-5480	Jusuf Kalamperović
161.	Nikola Koprivica	09.06.2009.	03-UP I-211/09-5479	Jusuf Kalamperović
162.	Nemanja Kontić	27.05.2009.	03- UP I-211/09-5208/1	Jusuf Kalamperović
163.	Dragana Kršenović Brković rođ. Kršenković	11.05.2009.	03 -UP I-211/09-2435/1	Jusuf Kalamperović
164.	Nikola Jušković	29.04.2009.	03 -UP I-211/09-3295/1	Jusuf Kalamperović
165.	Mira Jovanovski Dašić rođ. Jovanovski	21.04.2009.	03 -UP I-211/09-2977/1	Jusuf Kalamperović
166.	Merima Njegomir rođ. Kurtiš	21.04.2009.	03-.UP I-211/09-2979/1	Jusuf Kalamperović
167.	Sava Subotić	14.04.2009.	03 -UP I-211/09-2437/1	Jusuf Kalamperović
168.	Aleksandar Nikolić	14.04.2009.	03 -UP I-211/09-2434/1	Jusuf Kalamperović
169.	Srđan Mrvaljević	14.04.2009.	03 -UP I-211/09-2805/1	Jusuf Kalamperović
170.	Dejan Zlatičanin	10.04.2009.	03 -UP I-211/08-794/1	Jusuf Kalamperović
171.	Zolak Velibor	03.04.2009.	03 -UP I-211/09-2494/1	Jusuf Kalamperović
172.	Goran Mladenović	03.04.2009.	03 -UP I-211/09-2436/1	Jusuf Kalamperović
173.	Slobodan Lekić	11.03.2009.	03 -UP I-211/09-804/1	Jusuf Kalamperović
174.	Isak Adižes	23.02.2009.	03 -UP I-211/09-1083/1	Jusuf Kalamperović
175.	Radovan Vukadinović	16.02.2009.	03 -UP I-211/09-903/1	Jusuf Kalamperović
176.	Zoran Stojanović	10.02.2009.	03 -UP I-211/09-602/1	Jusuf Kalamperović
177.	Sonja Mugoša	26.01.2009.	03 -UP I-211/09-266/1	Jusuf Kalamperović
178.	Draško Milan	26.01.2009.	03 -UP I-211/09-265/1	Jusuf Kalamperović
179.	Dragiša Blagojević	26.01.2009.	03 -UP I-211/09-264/1	Jusuf Kalamperović
180.	Dojčilo Maslovarić	14.01.2009.	03 -UP I-211/09-47/1	Jusuf Kalamperović
181.	Thaksin Shinawatra	31.12.2008.	03 -UP I-211/08-6883/1	Jusuf Kalamperović
182.	Nenad Stevović	12.12.2008.	03 -UP I-211/08-6260/1	Jusuf Kalamperović
183.	Gordana Đurović rođ. Mišeljić	27.11.2008.	03-UP I-211/08-5590/1	Jusuf Kalamperović

184.	Milena Dravić-Nikolić rođ. Dravić	25.11.2008.	03 -UP I-211/08-5566/2	Jusuf Kalamperović
185.	Dragoslav Nikolić	25.11.2008.	03 -UP I-211/08-5566/1	Jusuf Kalamperović
186.	Vladimir Todorović	20.11.2008.	03 -UP I-211/08-5498/1	Jusuf Kalamperović
187.	Snežana Damijanac	19.11.2008.	03-UP I-211/08-5010/1	Jusuf Kalamperović
188.	Andrej Nikolaidis	19.11.2008.	03-UP I-211/08-5451/1	Jusuf Kalamperović
189.	Danilo Popivoda	04.11.2008.	03-UP I-211/08-1924/1	Jusuf Kalamperović
190.	Žarko Čabarkapa	23.10.2008.	03 -UP I-211/08-4491/1	Jusuf Kalamperović
191.	Regina De Dominicis	22.10.2008.	03 -UP I-211/08-2849/1	Jusuf Kalamperović
192.	Reem Ahmed Ahmed Khader	19.09.2008.	03 -UP I-211/08-2885/1	Jusuf Kalamperović
193.	Tatjana Ivanova rođ. Pančenko	15.09.2008.	03-UP I-211/08-2698/1	Jusuf Kalamperović
194.	Vladimir Golubović	03.09.2008.	03 -UP I-211/08-2352/1	Jusuf Kalamperović
195.	Branko Kažanegra	21.08.2008.	03 -UP I-211/08-1276/1	Jusuf Kalamperović
196.	Mirko Blažević	18.08.2008.	03-UP I-211/08-2074/1	Jusuf Kalamperović
197.	Dragan Džajić	30.07.2008.	03-UP I-211/08-1756/1	Jusuf Kalamperović
198.	Saša Radović	30.07.2008.	03 -UP I-211/08-1754/1	Jusuf Kalamperović
199.	Fatos Beqiraj	18.06.2008.	03 -UP I-211/08-896/1	Jusuf Kalamperović
200.	Drenko Orahovac	11.06.2008.	03 -UP I-211/08-793/1	Jusuf Kalamperović
201.	Omar Sharif Cook	03.06.2008.	03 -UP I-211/08-639/1	Jusuf Kalamperović
202.	Frederik Dag Arfst Paulsen	26.05.2008.	03 -UP I-211/08-589/1	Jusuf Kalamperović
203.	Goran Nikolić	26.05.2008.	03 -UP I-211/08-590/1	Jusuf Kalamperović

